

LIFE PHOENIX

LIFE22-NAT-ES-LIFE Phoenix

**ΒΑΣΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ
ΒΕΛΤΙΣΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΑ ΦΟΙΝΙΚΟΔΕΝΤΡΑ**
**BASIC MANUAL
OF BEST PRACTICE
IN PHOENIX PALM TREES**

Co-funded by
the European Union

ΕΚΔΟΣΗ:

GESPLAN, 2024.

GESTIÓN Y PLANEAMIENTO TERRITORIAL Y MEDIOAMBIENTAL, S.A.

Proyecto LIFE22-NAT-ES-LIFE Phoenix.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΟ:

Reglade3 Diseño Industrial y gráfico

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι θέσεις που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του συγγραφέα ή των συγγραφέων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της CINEA. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η CINEA φέρουν ευθύνη για αυτές.

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor CINEA can be held responsible for them.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

INTRODUCTION

Από τα περισσότερα από 3.000 είδη φοίνικων που υπάρχουν παγκοσμίως, το γένος *Phoenix* περιλαμβάνει περίπου 14 είδη, ανάλογα με τον συγγραφέα, εκ των οποίων 3 μελετώνται στο πλαίσιο του έργου LIFE Phoenix: ο φοίνικας των Καναρίων Νήσων (*Phoenix canariensis*), ο φοίνικας του Θεόφραστου (*Phoenix theophrasti*) και η χουρμαδιά (*Phoenix dactylifera*). Για πρακτικούς σκοπούς, ο παρών οδηγός βασίζεται κυρίως στη μορφολογία του φοίνικα των Καναρίων Νήσων.

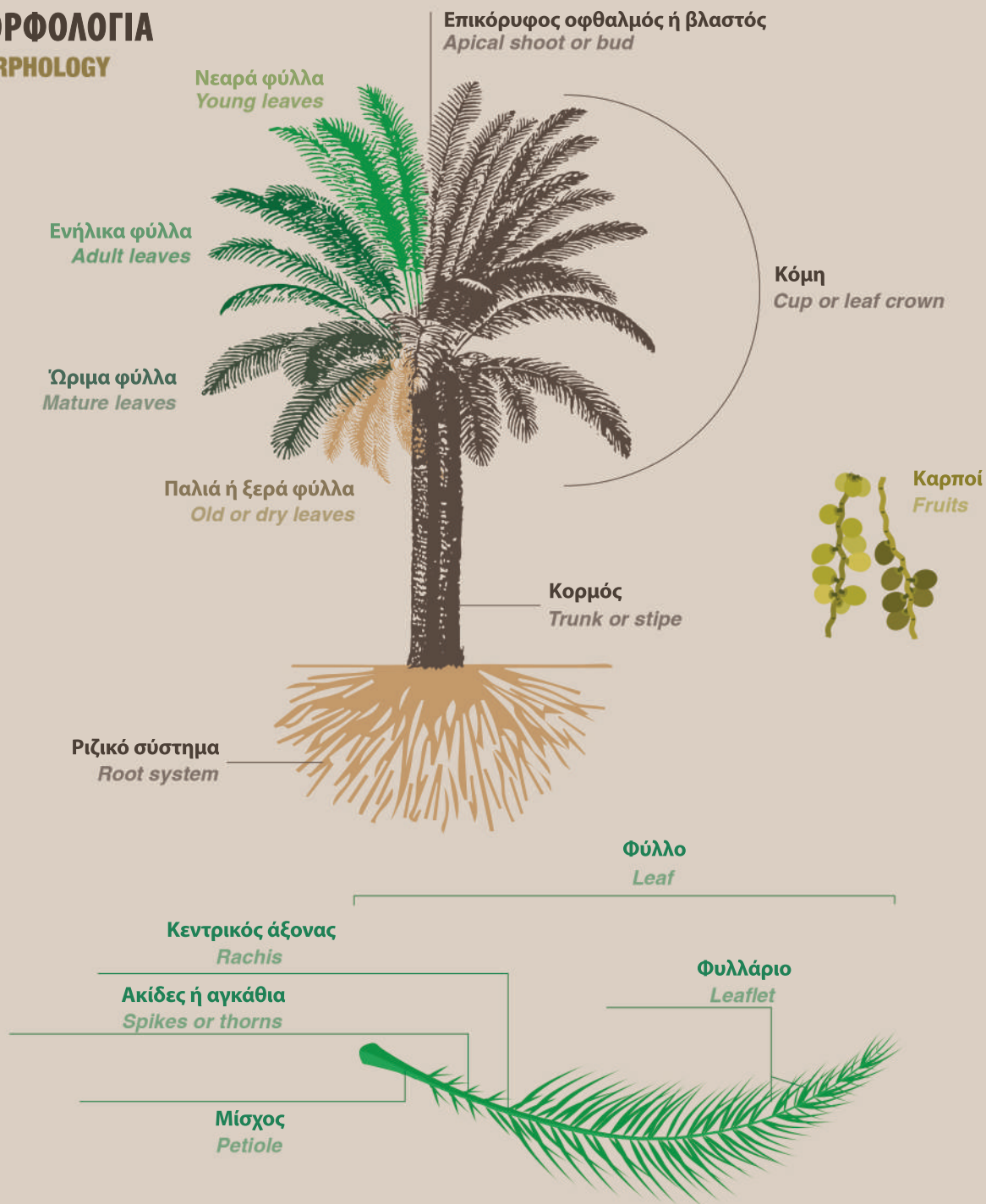
Of the more than 3,000 palm species that exist worldwide, the *Phoenix* genus includes around 14 species, depending on the author, of which 3 are of interest in the context of the LIFE Phoenix project: the Canary Island palm (*Phoenix canariensis*), the Cretan palm (*Phoenix theophrasti*) and the date palm (*Phoenix dactylifera*). For practical purposes, this guide is mainly based on the morphology of the Canary Island palm.

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

MORPHOLOGY

ΠΑΡΚΑ ΚΑΙ ΚΗΠΟΙ PARKS AND GARDENS

Αφήνετε περιθώριο τουλάχιστον 8 μέτρων, μεταξύ των φοινικοειδών.

Clear space between palm trees of at least 8 m.

ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ RURAL AND NATURAL ENVIRONMENTS

Απαιτείται ειδική άδεια για εργασία στα φοινικόδεντρα.

Work on palm trees requires administrative authorisation.

Μην φυτεύετε είδη του γένους *Phoenix* χωρίς την κατάλληλη επίβλεψη από τις αρμόδιες αρχές.

Do not plant specimens of the genus Phoenix without proper supervision by the competent authorities.

Το έδαφος θα πρέπει να είναι βαθύ και καλά στραγγιζόμενο (πρέπει να αποφεύγεται η φύτευση σε αργιλώδη εδάφη)

The soil must be deep and well drained (clay should be avoided).

Ο λάκκος των δέντρων θα πρέπει να είναι φαρδύς ώστε να εξασφαλίζεται ο απαραίτητος αερισμός και η επάρκεια νερού.

The tree pit must be wide to ensure sufficient water and aeration.

Μεταξύ των καλλιεργητικών πρακτικών, μόνο η απομάκρυνση των ξηρών ή γερασμένων φύλλων δικαιολογείται για λόγους ασφαλείας.

Only the removal of dry or senescent leaves is justified for safety reasons.

ΚΛΑΔΕΥΣΕΙΣ PRUNING

Η λανθασμένη κλάδευση επιτρέπει την προσβολή από παθογόνους μικροοργανισμούς.

Incorrect pruning facilitates the entry of pathogens.

Απαιτείται ειδική διαπίστευση από τις κατά τόπους Δ/νσεις Δασών της Κρήτης

Specific accreditation from local Forest Directorates of Crete is required.

Διατηρείτε τα υγιή πράσινα φύλλα. Σε αστικά περιβάλλοντα, αφαιρείτε μόνο τα ξηρά και κατεστραμμένα φύλλα για λόγους ασφαλείας.

Always respect green leaves. In urban environments, remove only dry and senescent leaves for human safety.

Μην κόβετε κοντά στον κορμό. Αφήστε απόσταση μέχρι τη πρώτη ακίδα του μίσχου του φύλλου (περίπου 30 εκατοστά).

Do not make cuts towards the stipe. Leave at least the distance to the first spike of the petiole (about 30 cm).

Αποφύγετε να διαμορφώσετε την «κεφαλή» που σχηματίζεται από τις βάσεις των κομμένων φύλλων.

Avoid shaping the "head" formed by the bases of the cut leaves.

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ EQUIPMENTS AND TOOLS

Πριόνι χειρός
Handsaw

Τσεκουράκι

Το χειροπρίονο και το τσεκούρι είναι τα πιο συνηθισμένα εργαλεία.

The handsaw or “serrote” and the “corbellot” or “calabozo” are the most commonly used tools.

Απολυμαίνετε πάντα όλα τα εργαλεία με εγκεκριμένα προϊόντα (π.χ. χλωρίνη) μεταξύ της κλάδευσης διαφορετικών φοινίκων.

Always disinfect all tools with approved products (e.g. bleach) between one palm tree and the next.

Μην χρησιμοποιείτε αλυσοπρίονα, καθώς δεν εξασφαλίζουν κατάλληλες κλαδεύσεις και οδηγούν σε κοπές οι οποίες μπορεί να προκαλέσουν σοβαρούς τραυματισμούς στο φυτό.

Do not use chainsaws for green cuts, as they do not allow for proper pruning and their use makes the cuts extreme and can cause serious injury to the plant.

Το πλάνισμα του κορμού (αφαίρεση με κοπτικά εργαλεία όλων των βάσεων των φύλλων που έχουν απομείνει από προηγούμενες πράσινες κοπές) δεν συνιστάται καθώς είναι πολύ επιθετικό για το φυτό

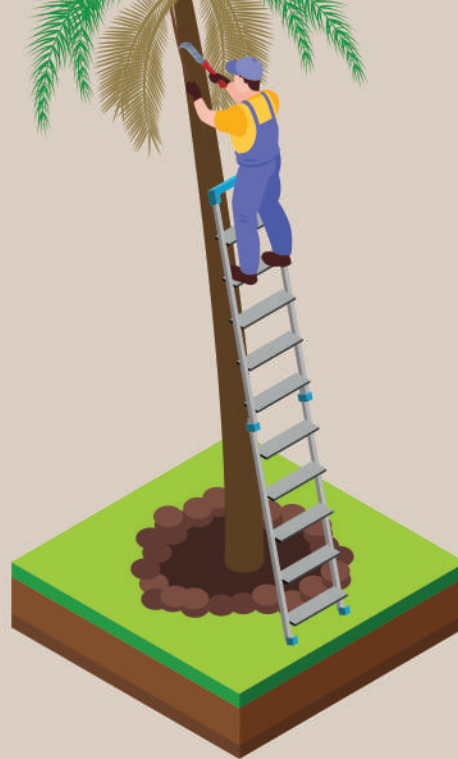
The practice of planing (excessive brushing of cuts in the stipe) is not recommended as it is very aggressive for the palm tree.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ ACCESS AND CLIMBING

Χρήση πλατφόρμων ανύψωσης
σε αστικές περιοχές.
Lift platforms: in urban areas.

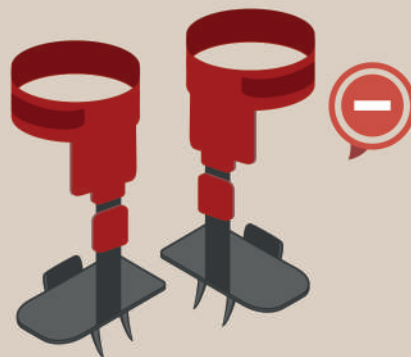

Χρήση σκάλας σε περιοχές χωρίς οδική πρόσβαση.
Forest ladders: in areas without road access.

Τα σπιρούνια αναρρίχησης πρέπει να αποφεύγονται, καθώς ενδέχεται να προκαλέσουν φθορές στον κορμό του δέντρου.

Climbing spurs: Their use should be avoided due to the damage they cause to the stipe.

ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΙΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

MEASURES AGAINST PESTS AND DISEASES

Η μεταφορά μολυσμένου φυτικού υλικού διευκολύνει τη διασπορά παθογόνων μικροοργανισμών σε μεσαίες και μεγάλες αποστάσεις.

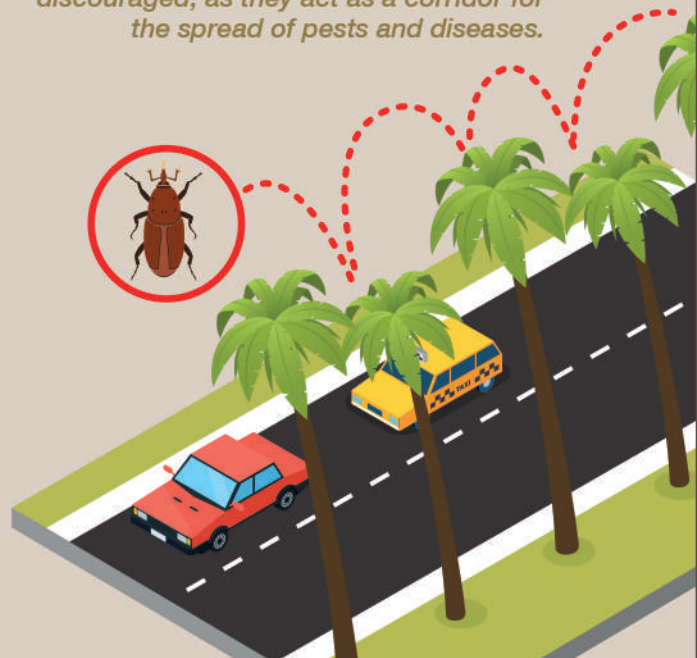
Movement of infested plant material over medium and long distances is prohibited to avoid dispersal of pathogens.

Οι γραμμικές φυτεύσεις (π.χ. κατά μήκος των δρόμων) να αποφεύγονται, καθώς λειτουργούν ως διάδρομος για την εξάπλωση παρασίτων και ασθενειών.

Linear plantings (e.g. on roadsides) are discouraged, as they act as a corridor for the spread of pests and diseases.

Απαγορεύεται η διακίνηση σπόρων και αγενοούς πολλαπλασιαστικού υλικού του φοίνικα του Θεόφραστου χωρίς την έγγραφη άδεια των κατά τόπους Δ/νσεων Δασών της Κρήτης.

Any new planting in the environment of wild palm groves will be coordinated by the competent administrations.

ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ CULTURAL MEASURES

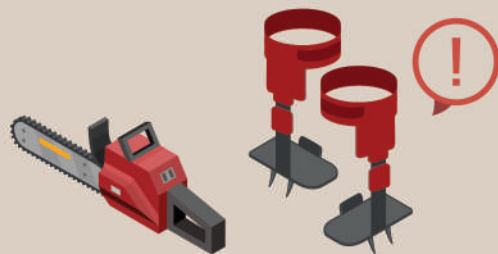
Μην κόβετε τα πράσινα φύλλα. Εάν απαιτείται για λόγους ασφαλείας, εφαρμόστε εγκεκριμένη φυτοϋγειονομική επεξεργασία και σφραγίστε τις τομές με κατάλληλη επουλωτική πάστα.

Do not cut green leaves. If required for safety reasons, apply authorised phytosanitary treatment and seal the cuts with oil-based paint or pruning "mastic".

Η χρήση των πράσινων φύλλων για ζωοτροφές, χειροτεχνίες, στολισμούς σε φεστιβάλ ή άλλες εκδηλώσεις, συμπεριλαμβανομένων εργαλείων καθαρισμού δαπέδων (σκούπες, βούρτσες σκουπίσματος) απαγορεύεται εκτός εάν έχει ληφθεί έγκριση.

The use of green leaves for livestock feed, handicrafts, ornamentation at festivals or other events, including as a floor cleaning tool (brooms, sweeping brushes), is prohibited unless prior authorisation has been obtained.

Μην χρησιμοποιείτε αλυσοπρίονα, σπιρούνια αναρρίχησης και μην καταστρέψετε τον μίσχο.

Avoid using chainsaws, climbing spurs or damaging the stipe.

Μην κάνετε καλλωπιστικό κλάδεμα. Μην προβαίνετε σε πλάνισμα του κορμού.

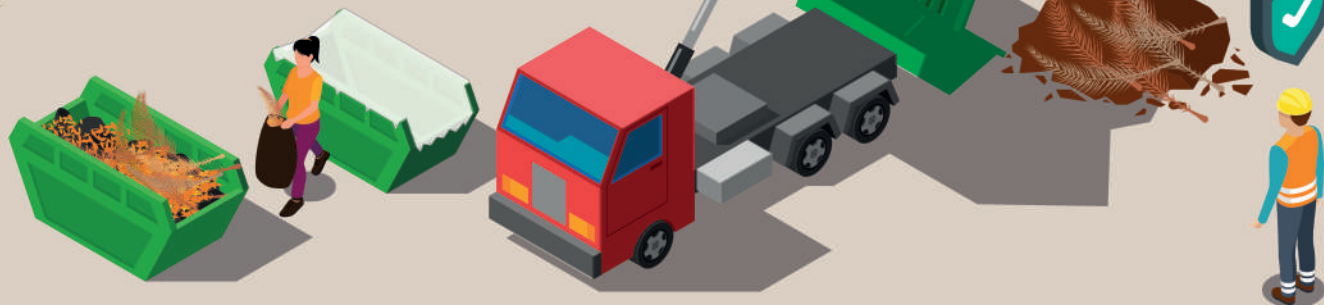
Do not carry out ornamental pruning. Do not carry out planing of the stipes.

Απολυμαίνετε τα εργαλεία πριν και μετά από κάθε χρήση και όταν μετακινείστε από το ένα δένδρο στο επόμενο.

Disinfect tools before and after each use, and when moving from one palm to another.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ WASTE MANAGEMENT

Τα παραγόμενα απόβλητα, που προκύπτουν από προσβεβλημένα είδη, θα πρέπει να μεταφέρονται το ταχύτερο εφικτό σε χώρο υγειονομικής ταφής, καλυμμένα με αδιάβροχο ανθεκτικό υλικό.

The waste produced, resulting from infected species, should be transported as quickly as possible to a landfill, covered with waterproof, durable material.

Στο όχημα μεταφοράς θα πρέπει να υπάρχει η σχετική άδεια κλαδέματος.

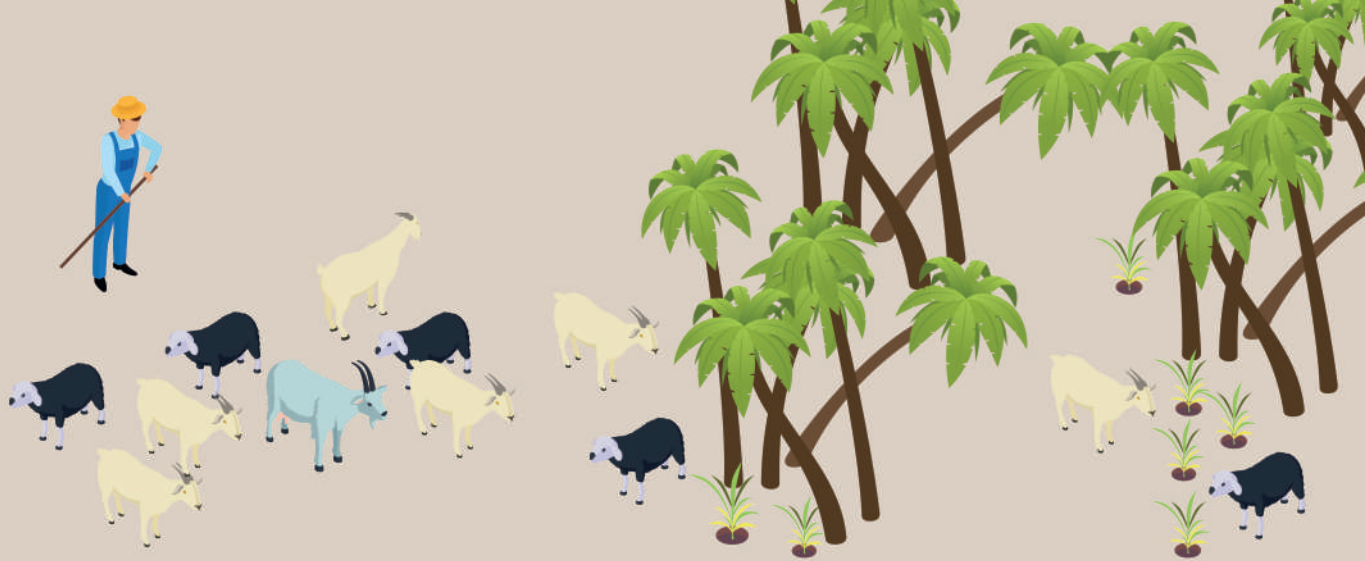
The driver must carry the mandatory pruning authorisation.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΣΕ ΦΥΣΙΚΑ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΦΟΙΝΟΔΕΝΤΡΑ MANAGEMENT OF PUBLIC USE IN NATURAL AND RURAL PALM GROVES

Θα πρέπει να αποφεύγεται η φύτευση ξενικών ατόμων του γένους *Phoenix*, καθώς ελλοχεύει ο κίνδυνος υβριδισμού και γενετικής υποβάθμισης.

The introduction and planting of other species of the Phoenix genus should be avoided, as this can lead to hybridisation problems and genetic deterioration.

Έλεγχος – περιορισμός βόσκησης στις περιοχές όπου φύεται ο φοίνικας, καθώς δρα αρνητικά στη φυσική αναγέννηση και στη μακροπρόθεσμη διατήρηση του πληθυσμού.

Overgrazing by livestock should be avoided, as it impedes the recruitment of juvenile palm trees and the long-term maintenance of the population.

Η υπερβολική πίεση από ανθρώπινες δραστηριότητες (ποδοπάτηση, καταστροφή της βλάστησης, πρόκληση πυρκαγιάς, απόθεση απορριμμάτων κ.λπ.) πρέπει να αποφεύγεται προκειμένου να εξασφαλιστεί η διατήρηση των φοινικοειδών.

Excessive user pressure and its impacts (trampling, damage to vegetation, bonfires, waste, etc.) must be avoided in order to ensure an adequate conservation status of the palm groves.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ REFERENCES

Fundación Canaria Reserva Mundial de la Biosfera de La Palma, 2024.
Manejo adecuado de la palmera canaria.

GMR Canarias, 2013. *Manual de buenas prácticas para trabajos en palmeras.*
Proyecto Palmera.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ CONTACTS OF INTEREST

Για ερωτήσεις σχετικά με τις κλαδέψεις, τις καλλιεργητικές πρακτικές,
τη διαχείριση αποβλήτων και την αντιμετώπιση παρασίτων:

*For enquiries and requests on pruning and other cultural practices,
waste management or pests:*

Διεύθυνση Συντονισμού και
Επιθεώρησης Δασών Κρήτης

2810 264964

Inspectorate of Forestry
Policy Implementation in Crete

+30 2810 264964

Διεύθυνση Δασών
Ν. Ηρακλείου

2810 264940

Heraklion Forest
Directorate

+30 2810 264940

Διεύθυνση Δασών
Ν. Χανίων

28210 84209

Chania Forest
Directorate

+30 28210 84209

Διεύθυνση Δασών
Ν. Ρεθύμνου

28310 23308

Rethymno Forest
Directorate

+30 28310 23308

Διεύθυνση Δασών
Ν. Λασιθίου

28410 82490

Lassithi Forest
Directorate

+30 28410 82490

lifephoenix.gesplan.es

@LIFEgrancanaria

@life+grancanaria

@life_grancanaria

Co-funded by
the European Union

Gobierno
de Canarias

Gobierno
de Canarias

ULPGC
Universidad de
Las Palmas de
Gran Canaria

Hellenic Society
for the Protection
of Nature

